

Meer dan één liter bloedverlies na bevalling

Je hebt na de bevalling meer dan een liter bloed verloren. Heb je veel bloed verloren in een korte tijd? Dan zijn er allerlei acties geweest om dit zoveel mogelijk te beperken. Mogelijk ben jij of is je partner daarvan geschrokken. De verloskundigen en verpleegkundigen geven je uitleg, ook achteraf als je situatie weer rustig is. Als je veel bloed hebt verloren, heb je ijzertabletten nodig. Heb je ernstige bloedarmoede? En kan je niet opstaan zonder duizelig te worden? Dan bespreekt de verloskundige of gynaecoloog de mogelijkheid van een bloedtransfusie. Bij de volgende bevalling krijg je een medische indicatie voor een bevalling in het ziekenhuis.

Thuisbevalling

Ben je thuis bevallen en verlies je veel bloed? Dan geeft de verloskundige of verpleegkundige je een infuus. Je gaat met de ambulance acuut naar het ziekenhuis. Als je in het ziekenhuis komt, staan de verpleegkundigen en een verloskundige of gynaecoloog klaar om te helpen.

In het ziekenhuis

Beval je al in het ziekenhuis en verlies je veel bloed? Dan drukt de verpleegkundige op de noodbel. Meteen komen extra verpleegkundigen en een verloskundige of gynaecoloog om te helpen. In korte tijd zijn er veel acties. Dat is nodig om te zorgen dat er voldoende zuurstof in de hersenen komt en het bloedverlies minder wordt.

Bloeddrukdaling voorkomen

Bloeddruk

Als je veel bloed verliest, daalt je bloeddruk. Je hart gaat sneller kloppen zodat er meer bloed naar de hersenen gaat. Maar als het bloedverlies hevig is en door blijft gaan, is dit onvoldoende. Je bloeddruk daalt verder. Je voelt dat je duizelig wordt en je kunt wegvallen. Dat is een naar gevoel en gevaarlijk. Daarom krijg je via een infuus zo snel mogelijk vocht. Zo kan de bloeddruk voldoende hoog blijven. Je krijgt twee infusen zodat we veel vocht kunnen geven en medicijnen.

Bloedafname

We nemen meteen bloed af. We vragen het laboratorium voorbereidingen te treffen voor een mogelijke bloedtransfusie. We laten onderzoeken of je bloedarmoede hebt.

Zuurstof

Je krijgt een masker met zuurstof erin. Een masker is een soort ballon met een afsluiting die over je mond en neus past. Het masker sluiten we aan op zuurstof. Je blijft normaal ademen. In de lucht die je inademt, zit veel meer zuurstof dan in gewone lucht. Zo komt er meer zuurstof bij de hersenen. Dat is belangrijk als de bloeddruk lager is of als je al veel bloed hebt verloren.

Bewaking

Je bloeddruk wordt automatisch gemeten met een band om je arm. We meten het aantal hartslagen per minuut. Zolang je bloed verliest, gebeurt dit elke 5 minuten.

Verder meten we hoeveel zuurstof er in je bloed zit via een knijper op de vinger. De verpleegkundigen wegen het bloed, zodat we weten hoeveel je hebt verloren.

Oorzaak bloedverlies behandelen

De oorzaak van het bloedverlies behandelen we zo snel mogelijk. Oorzaken zijn:

- Vastzittende placenta of placentarest
- Baarmoeder die niet goed aanspant
- Bloeding door een scheur in de vagina of knip

Vastzittende placenta of placentarest

Blijft de placenta vastzitten of is er een rest achtergebleven? Dan brengen we je zo snel mogelijk naar de operatiekamer. De gynaecoloog verwijdert de placenta of de rest als je onder narcose bent. Dat gebeurt via de vagina.

Baarmoeder die niet goed aanspant

Als de placenta geboren is, trekt de baarmoeder samen. Zo worden de openstaande bloedvaten dichtgedrukt. De verpleegkundige of verloskundige voelen regelmatig of de baarmoeder goed aanspant. Zo nodig drukken zij een stolsel uit en masseren de baarmoeder. Dat is helaas pijnlijk. Toch is het belangrijk, omdat anders het bloeden blijft doorgaan. Zo nodig maakt de verpleegkundige je blaas leeg met een katheter. Via het infuus geeft ze medicijnen om de baarmoeder te laten aanspannen. Meestal is dit voldoende om het bloeden te laten stoppen.

Bloeding door een scheur

De verloskundige of gynaecoloog hecht de scheur of de knip. Als je al onder narcose bent, gebeurt dit op de operatiekamer.

Onderzoek narcose

Blijft het bloeden doorgaan? Dan onderzoekt de gynaecoloog onder narcose of er een rest van de placenta is achtergebleven. Of er een bloeding uit een diepere scheur komt. Zo nodig brengt de gynaecoloog een ballon in de baarmoeder in om de bloedvaten dicht te drukken.

Waarom zo veel actie?

Meestal is het bloedverlies weer snel onder controle. Na de bevalling heb je nog extra bloed in je lichaam. Daardoor heb je meer reserve dan iemand die niet zwanger is. Veel vrouwen kunnen twee liter bloed verliezen zonder dat een transfusie nodig is. Maar als je baarmoeder niet goed samentrekt, kun je in korte tijd veel bloed verliezen. Hoe sneller we werken, hoe eerder je situatie weer stabiel is. Daarom zijn er in korte tijd zoveel acties.

Situatie stabiel

Als het bloedverlies afneemt, wordt je situatie weer stabiel. Je hebt geen extra vocht meer nodig. Je krijgt nog wel extra bewaking. De verloskundige of verpleegkundige voelt regelmatig naar je baarmoeder. Heb je heel veel bloed verloren? Dan heb je mogelijk een bloedtransfusie gehad. Mogelijk lig je een periode op de intensive care. Vaak heb je medicijnen via het infuus nodig om de baarmoeder goed te laten aanspannen.

Emoties

Na dit alles zal je vermoeid zijn. Je kunt overvallen worden door emoties of dit gebeurt later. Als je net bent bevallen, heb je behoefte aan rust. Samen genieten van jullie kind. En dan opeens is de kamer wit van het medisch personeel. Er gebeurt van alles. Je kunt angstig worden, omdat je voelt dat je veel bloed verliest. Je partner kan bezorgd zijn en zich machteloos voelen. Een verpleegkundige legt jullie steeds uit wat er gebeurt. Maar het is erg veel en het overkomt je op een emotioneel moment. Later geven we opnieuw uitleg. Bespreek je emoties, zodat we je kunnen helpen.

Lichamelijk herstel

Je lichaam moet ook herstellen. Via het infuus heb je veel vocht gekregen. Dit plas je weer uit. Hoeveel bloedarmoede je precies hebt, weten we pas na een paar uur of een dag. Samen met de verpleegkundige beoordeel je je situatie. Lukt het om borstvoeding te geven? Kan je rechtop gaan zitten? Kan je zelf naar het toilet? Vaak blijf je een extra dag opgenomen. Afhankelijk van je situatie krijg je ijzertabletten of een bloedtransfusie.

Bloedarmoede

Je bloed bevat rode bloedcellen. In de rode bloedcellen zit de stof hemoglobine. Deze stof vervoert zuurstof naar de organen van je lichaam. Als je bloed verliest, krijg je vocht om de bloeddruk op peil te houden. Een deel van je bloed wordt door vocht vervangen. Daardoor heb je minder rode bloedcellen en minder hemoglobine (Hb). Met bloedonderzoek kunnen we vaststellen hoe hoog het Hb is. Normaal heb je een Hb van 7 of 8 in de zwangerschap. Verlies je veel bloed, dan kan het Hb dalen naar bijvoorbeeld 4. Je hebt dan bloedarmoede.

IJzertabletten

Als je bloedarmoede hebt en geen bloedtransfusies krijgt, adviseren we je ijzertabletten te gebruiken. Je lichaam gaat de komende weken extra bloed aanmaken. De rode bloedcellen hebben daarvoor ijzer nodig. Je hebt in je lichaam een voorraad, maar die is snel uitgeput na zoveel bloedverlies. We adviseren 1 tablet per dag te nemen, twee maanden lang. Meestal is je bloed na een paar weken weer op peil. Als je daarna nog tabletten neemt, vul je ook de voorraad weer aan. Heb je een bloedtransfusie gekregen, maar nog steeds bloedarmoede? Dan adviseren we geen ijzertabletten. Je lichaam breekt bloed van een transfusie sneller af. Je lichaam bewaart het ijzer uit het bloed.

Al een bloedtransfusie gehad?

Als je veel bloed verliest in korte tijd, krijg je mogelijk meteen een bloedtransfusie. Daalt je Hb onder 4 en bloed je nog steeds? Dan overweegt de arts om je een bloedtransfusie te geven. Als er te weinig rode bloedcellen overblijven, krijgen je hart en hersenen onvoldoende zuurstof. Ben je onder narcose? Dan hoor je achteraf dat je een bloedtransfusie hebt gekregen. Dit gebeurt soms.

Keus wel of geen bloedtransfusie

Is je situatie onder controle? Dan bepalen we eerst het Hb. Zo weten we hoe ernstig de bloedarmoede is. Dat doen we de volgende dag nog een keer. Bij voorkeur geven we geen bloedtransfusie omdat dit nadelen heeft. Is je Hb boven 5? Dan adviseren we om

geen transfusie te geven. Is je Hb lager dan 5 en heb je daar last van? Dan kun je wel een bloedtransfusie overwegen.

Voordelen

- Je voelt je meteen beter
- Je kunt zonder duizelig te worden gaan zitten en opstaan
- Je hebt geen of minder klachten van bloedarmoede in de kraamtijd
- Je kunt mogelijk meer genieten van je kraamtijd

Nadelen

- Je opname duurt mogelijk langer en je krijgt een infuus
- Je hebt een kleine kans dat je een van de bijwerkingen of complicaties krijgt
- Virus

Donorbloed wordt streng gecontroleerd op virussen. Er is een hele kleine kans dat je een virus of bacterie krijgt via een transfusie. Voor HIV (aids) is dit minder dan 1 op 1.000.000. Als een donor kortgeleden een besmetting heeft gekregen, is dit nog niet altijd in het bloed te zien. Verder kunnen er virussen zijn die we nog niet kennen. Er zijn ziekten die mogelijk via bloed kunnen worden overge dragen waarvoor geen test is, zoals de variant ziekte van Creutzfeldt-Jacob.

- Transfusiereactie

Je kunt een allergische reactie krijgen. Je krijgt dan koorts, rillingen, galbulten, jeuk of een rode huid. Dit kan met medicijnen worden behandeld. De transfusie wordt dan gestopt.

- Afweerstoffen

Je kunt na een bloedtransfusie afweerstoffen gaan maken. Soms heeft dit gevolgen voor een volgende zwangerschap. Als je opnieuw een transfusie nodig hebt, kan dit alleen met passend donorbloed dat deze afweerstoffen niet opwekt. Je krijgt dan een transfusiekaartje.

- Onzeker

We weten niet of de borstvoeding beter op gang komt als je een transfusie krijgt. We weten niet of er nog onbekende gevolgen zijn van een bloedtransfusie op je lichaam. Je breekt het bloed van een ander sneller af dan je eigen bloed.

Voor meer informatie kijk ook op de website van [Sanquin](#).

Weer thuis

Iedereen herstelt anders. Maar als je veel bloed hebt verloren, gaat het herstel langzamer. Je hebt vaak meer hulp nodig. De volgende klachten kunnen bij bloedarmoede voorkomen:

- Moe en zwak voelen, gevoel van snel flauwvallen
- Snel kortademig zijn bij inspanning
- Duizeligheid, hartkloppingen, hoofdpijn, oorsuizen, transpireren

Deze klachten kunnen in de kraamtijd ook zonder bloedarmoede voorkomen. Meestal duurt het een paar weken voor de klachten over zijn.

Volgende bevalling

Als je meer dan een liter bloed hebt verloren, adviseert de verloskundige om de volgende keer in het ziekenhuis te bevallen. Tijdens je zwangerschap bespreekt de

verloskundige of gynaecoloog of er extra maatregelen nodig zijn. Bij voorbeeld een infuus tijdens de bevalling en extra medicijnen als de placenta geboren is.

Contact

Stel je vraag via www.mijntjongerschans.nl of bel 0513 – 685 245.

Grip op uw zorg via Mijntjongerschans

Mijntjongerschans.nl is het patiëntenportaal van ziekenhuis Tjongerschans. Dit portaal is bereikbaar voor alle patiënten die zijn ingeschreven bij Tjongerschans. Na het inloggen op www.mijntjongerschans.nl met DigiD met sms-verificatie of via de DigiD app heeft u toegang tot uw medische gegevens. U kunt hier ook afspraken maken, een vraag stellen, vragenlijsten invullen en uitslagen bekijken.

DISCLAIMER

Wij adviseren u bij uw bezoek aan de polikliniek en bij opname zo weinig mogelijk geld, sieraden, dure kleding en andere zaken van (emotionele) waarde mee te nemen naar het ziekenhuis. Het ziekenhuis aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade aan of verlies van dergelijke zaken.